

ХІ ДРИНОВСЬКІ ЧИТАННЯ «УКРАЇНА ТА ЇЇ СУСІДИ: ПРОБЛЕМИ ЕТНОГЕНЕЗУ І НАЦІОТВОРЕННЯ ТА МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ У ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНІЙ ЄВРОПІ (ВІД ДОБИ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ ДО ЕПОХИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ)»

Авторитетний міжнародний науковий форум, що з 1988 р. проводився у Харківському національному університеті ім. В.Н. Каразіна, вперше відбувся на батьківщині проф. Марина Дринова — у Софії (14—15 листопада 2024 р.). Спів-організаторами заходу виступили установи Болгарської академії наук та Національної академії наук України (в тому числі Інститут історії України), а також Каразінський університет та Український комітет славистів за фінансової підтримки Центру академічних досліджень у Софії (CAS), Фонду Конрада Аденауера й Інституту історичних досліджень БАН.

Конференція відкрилася 14 листопада у центральному корпусі Болгарської академії наук вітальним словом директора Інституту історичних досліджень БАН проф. *Даніела Вачкова*, який також зачитав привітання від голови Болгарської академії наук акад. *Юліана Ревальського*. До учасників ХІ Дриновських читань звернулася амбасадорка України в Болгарії *Олеся Ілашук*, котра відзначила не лише наукову, а й політичну актуальність проблеми, що об'єднала понад 140 учасників з України, Болгарії, Польщі, Чехії, Угорщини, Молдови, Німеччини, Сполученого Королівства. В рамках першого пленарного засідання відбулися виступи академіка НАН України *Віля Бакірова*, завідувача кафедри нової та новітньої історії

Цит у в а н н я: Страшнюк С. ХІ Дриновські читання «Україна та її сусіди: проблеми етногенезу і націотворення та міжнародні відносини у Центрально-Східній Європі (від доби середньовіччя до епохи глобалізації)». *Український історичний журнал*. 2025. № 2 (581). С. 241—243.

© Видавець ВД «Академперіодика» НАН України, 2025. Стаття опублікована на умовах відкритого доступу за ліцензією CC BY-NC-ND 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>)

ХНУ ім. В.Н. Каразіна проф. *Михайла Станчева*, в. о. директорки Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України *Наталії Стішової*, координаторки стипендіальної програми «Підтримка українських учених» Центру академічних досліджень у Софії *Ірени Михайлової*.

Присутні заслухали також три пленарних доповіді: «“Незручна нація”: український виклик західній історіографії» д-ра іст. наук, проф. *Володимира Кравченка* (Альбертський університет, Канада), «Політики Царства Болгарії й українське питання після завершення Першої світової війни» докторки, доцентки *Інни Манасієвої* (Інститут історичних досліджень БАН), «Боротьба України проти російської агресії за збереження національної державності та ідентичності української нації й міжнародне співтовариство» чл.-кор. НАН України, д-ра іст. наук, проф. *Степана Віднянського* (Інститут історії України НАН України).

Програма конференції передбачала проведення п'яти секцій і двох круглих столів. Роботою першої, що мала назву «Слов'яни, Русь та їхні сусіди доби середньовіччя: проблеми релігійної, етнічної та політичної ідентичності», керували д-р іст. наук, проф. Олег Бубенок та д-р, доц. Калін Йорданов. Керівниками другої секції («“Козацька нація” на роздоріжжі: ранньомодерна Українська держава в тенетах Московського царства та Російської імперії») були докторка іст. наук, професорка Теодорічка Готовська-Генце, д-р іст. наук, доц. Володимир Маслійчук та канд. іст. наук, доц. Олександр Середа. У центрі уваги третьої секції перебувала тема «Nation building імперської доби: боротьба “національних проєктів” у європейському контексті (кінець XVIII — початок XX ст.)» (керували докторка іст. наук, професорка Олена Бачинська та д-р, доц. Пламен Божинов). Четвертою секцією — «Національно-визвольні змагання 1917—1921 рр. та радянський проєкт “дружби народів”: наслідки для України» — провадили докторка, доцентка Інна Манасієва й д-р культурології, проф. Олександр Кравченко. П'ята секція була присвячена темі «Відродження національної державності та становлення політичної нації: Україна в міжнародній системі координат кінця XX — першої чверті XXI ст.» (керували докторка, професорка Іліяна Марчева та кандидатка іст. наук, доцентка Тетяна Коваленко).

У рамках XI Дриновських читань відбулися засідання двох круглих столів. Перший об'єднав дослідників навколо теми «Європейська мобільність національних меншин та нові діаспори: сучасний стан і перспективи розвитку» (модерували д-р, доц. Петко Христов та кандидатка іст. наук, старша наукова співробітниця Лариса Вахніна). На другому круглому столі обговорювали «Дивергентні та конвергентні явища в слов'янських мовах: історичне тло та сучасний стан» (модерували докторка філол. наук, доцентка Вероніка Ярмак, кандидатка філол. наук, доцентка Світлана Георгієва).

На другому пленарному засіданні, яке пройшло під головуванням докторки, доцентки Марієти Іванової-Гіргінової та канд. іст. наук, доц. Сергія Страшнюка, болгарські й українські вчені представили результати кількох наукових проєктів філологів та істориків, серед яких колективна монографія «Вчорашній світ, побачений через катастрофу 1939 року: Відчуття про загрожену Європу в культурі та лі-

тературі Болгарії, України, Польщі та Чехословаччини» (Софія, 2023 р.) — її презентували доцентка *М. Іванова-Гіргінова* (Інститут літератури БАН), д-р, проф. *Міхал Неделчев* (Новий болгарський університет), д-р, гол. асист. *Владимир Колев*, д-р, доц. *Любомир Григоров* (Софійський університет ім. Св. Климента Охридського). Науковці з інтересом зустріли інформацію про кілька нових публікацій, зокрема монографії «Російсько-українська війна та міжнародне співтовариство» С. Віднянського й А. Мартинова (Київ, 2023 р.), «Understanding Contemporary Russian Militarism: From Revolutionary to New Generation Warfare (Ukrainian Voices)» д-ра О. Гриба (Штутгарт, 2024 р.). Канд. іст. наук, доц. *Андрій Домановський* (нині військовослужбовець ЗС України) презентував працю «Український мультифронт: нова схема історії України (неоліт — початок ХХ ст.)» (Харків, 2024 р.). С. Страшнюк представив 16-й том «Дриновського збірника» — щорічника Каразінського університету та Болгарської академії наук (Софія; Харків, 2023 р.), в обговоренні якого взяли участь академік БАН *Ячко Іванов*, д-р іст. наук, проф. *Светлозар Елдіров*, проф. *М. Станчев*, 70-річчю котрого цей том присвячений. Відбулася символічна передача керівництва університетським центром болгаристики та балканських досліджень ім. М. Дринова, який 19 років очолював доц. С. Страшнюк, нещодавно призначеному на цю посаду проф. *Дмитру Миколенку*, котрий представив новий проект «Центр досконалості — Східноєвропейський центр європейських досліджень / Eastern Ukrainian Centre of European Studies» (EAUCES 10176972). На завершення другого пленарного засідання керівники секцій і модератори круглих столів прозвітували про їх роботу.

Зазначимо, що більшість виголошених доповідей у вигляді наукових статей складуть основу наступних томів «Дриновського збірника». За загальним визнанням, міжнародна наукова конференція «Україна та її сусіди: проблеми етногенезу і націотворення та міжнародні відносини у Центрально-Східній Європі (від доби середньовіччя до епохи глобалізації)» пройшла успішно, на високому інтелектуальному рівні, залишивши помітний слід в історії українсько-болгарської наукової співпраці.

Надійшла / Received 30.11.2024

Сергій СТРАШНЮК

Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна (Харків, Україна)

Serhii STRASHNIUK

V.N. Karazin Kharkiv National University (Kharkiv, Ukraine)